

06.02.2023

Sula kommune
post@sula.kommune.no

Høringsuttalelse – områdeplan Sulafjell

Den Norske Turistforening (DNT) ble etablert i 1868 og er Norges største friluftslivsorganisasjon med cirka 300.000 medlemmer. Organisasjonen består av 55 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag som har ansvar for til sammen mer enn 550 hytter, 22.000 km med T-merkede stier og 5000 km kvista løyper. DNT arbeider for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.

DNT Sunnmøre er regionens største frivillige organisasjon med cirka 7500 medlemmer, og tilrettelegger for friluftsliv i regionen gjennom hytter, ruter og aktiviteter.

Vi viser til høring og offentlig ettersyn av forslag til områderegulering av Sulafjell.

Planforslaget for gondol, sammen med drifts- og anleggsveier, alpinanlegg, zipline og tekniske anlegg vil medføre omfattende inngrep i et svært viktig natur- og friluftslivsområde. Planforslaget omfatter et areal på i underkant av 2 kvadratkilometer som i stor grad vil bli berørt av utbygging. Man må også regne med at økt ferdsel og anleggets synlighet i landskaper gjør at det meste av fjellet for øvrig vil bli berørt. De planlagte tiltakene i fjellet vil kunne ses i fra de fleste områdene av Sulafjellet og medføre vesentlige karakterendringer fra dagens urørte fjellområder.

Sulafjellet er i dag det eneste større sammenhengende naturområdet i kommunen og nærregionen, hvor man kan oppleve natur og naturlig fjellandskap fritt for støy og menneskelige forstyrrelser. Området er verdsatt som et svært viktig friluftslivsområde. Sulafjellet har også flere verdifulle naturtyper med høy verdi for naturmangfold og dyreliv, her under viktig kystmyr og kystlynghei. I fylkesplanen for inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal er Sulafjellet utpekt som en 1 av 18 prioriterte inngrepsfrie naturområder, som ut fra regionale og nasjonale hensyn bør gis særlig skjerming mot inngrep.

Etter vår vurdering vil planforslaget ødelegge de kvalitetene området har for det tradisjonelle friluftslivet, ved at muligheten man har til å oppleve sammenhengende og urørt natur vil forsvinne. Vi mener at planforslaget også strider med nasjonale og regionale føringer om å ivareta viktige friluftslivsområder, naturmangfold og inngrepsfrie INON-områder.

DNT fraråder sterkt at utbygger og kommunen går videre med planforslaget.

DNT sin overordnede vurdering av høringsforslaget

Vi konsentrer innspillene våre til de delene av planforslaget som berører natur- og friluftslivsområdene i Sulafjellet.

DNT ga også uttalelse til planprogram og oppstart av arbeidet. Vi frarådet da at kommunen og utbygger gikk videre med prosjektet med bakgrunn i at prosjektet vil medføre svært omfattende inngrep og oppsplitting av store sammenhengende natur- og friluftslivsområder i Sulafjellet.

Fra planoppstart er planområdet redusert fra 5651 daa til 1768 daa, og omfanget av anlegget er redusert ved at antall alpine nedfarter er redusert og trukket nærmere gondolen. Det er også positivt at drifts- og anleggsveien som tidligere var foreslått fra Mauseid via Rollonhytta og på tvers av fjellet er tatt ut av forslaget, da denne ville ha ført til betydelig mer oppsplitting av fjellområdet.

Selv om det er gjort justeringer i planforslaget, opprettholder vi vår anmodning om at kommunen og utbygger ikke går videre med prosjektet, da inngrepene fortsatt er omfattende og med svært negative konsekvenser for natur- og friluftsliv.

Det nye planområdet strekker seg fra sentrum og i en strekning på i overkant av 2 kilometer sørover til og med Rundane og Tverrfjellet, altså halvveis på tvers av Sulafjellet. I areal utgjør planområdet i underkant av 2 kvadratkilometer som i stor grad vil bli berørt av utbyggingen. Ut fra konsekvensutredningen ser det videre ut til at det inngrepsfrie INON-området i Sulafjellet reduseres med cirka 2 kvadratkilometer.

Selve gondoltraseen som foreslås vil være 3000 meter lang og med master som varierer med mellom 6 og 45 meters høyde. Det er foreslått toppstasjon med restaurant og utsiktsplattform på Rundehornet, og forsterkning av eksisterende sti mellom Rundehornet og Vardane. I tillegg foreslås mellomstasjon i nærhet av Svanshornet med ulike tekniske anlegg, en snøproduksjonsdam og t-krok heis. Mellom toppplattformen og mellomstasjonen er det foreslått to alpine nedfarter og en 1000 meter lang ziplinebane. Det er også foreslått en drifts- og anleggsvei på om lag 5 kilometer via Gamlestølen videre til mellomstasjonen og opp til toppstasjonen. Det framkommer av planforslaget at man i tillegg må man forvente en del hogst og terrengbearbeiding.

Slik det framkommer av konsekvensutredningen vil anlegget være synlig fra de fleste deler av fjellet. Det kan også være aktuelt å lyssette deler av anlegget på kveldstid. Sammen med fysiske arealendringene og nedbygging av natur vil altså de visuelle effektene av tiltaket bidra til at det aller meste av Sulafjellet endrer karakter fra dagens urørte natur- og friluftslivsområde. I konsekvensutredningen har man vurdert at tiltaket vil medføre store miljøødeleggelser i flere naturområder med stor verdi for naturmangfold, og middels til stor negativ konsekvens for friluftslivet.

FNs naturpanel har fastslått at vi står i en naturkrise som i stor grad skyldes menneskelig arealbruk og ødeleggelse av natur. Bit for bit nedbygging og oppstyking av natur regnes som den største trusselen for naturmangfoldet. Gjennom Naturavtalen som ble inngått i desember 2022, har Norge forpliktet seg til å stanse tap av natur, og også bidra til å reversere tap av natur gjennom restaurering. Vi mener derfor at det må foreligge særskilt gode grunner for omfattende nedbygging verdifulle naturområder slik som Sulafjellet.

Vi mener at de positive ringvirkningene en gondol vil ha for næringsutviklingen i kommunen, ikke kan forsvare de omfattende naturinngrepene, og langt fra veier opp for de negative konsekvensene for klima, miljø og friluftsliv.

Som vi påpekte ved oppstart er det også flere forhold som gjør det uheldig å tilrettelegge området for utbygging. Området har store naturverdier, er satt av til LNFR formål i kommuneplanens arealplan og verdsatt som et svært viktig friluftslivsområde.

I henhold til miljøstatus.no er Sulafjellet ett av få inngrepsfrie friluftslivsområder i kommunen og regionen. I fylkesplanen for inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal er Sulafjellet utpekt som en 1 av 18 prioriterte inngrepsfrie naturområder, som ut fra regionale og nasjonale hensyn bør gis særlig skjerming mot inngrep.

I de regionale retningslinjene på side 11 i fylkesplanen er det videre gitt følgende føringer:
Gjennom i størst mulig grad å opprettholde inngrepsfrie område ønsker ein i Møre og Romsdal å verne om det biologiske mangfaldet og sikre komande generasjonar både deira rett til å oppleve urørt natur og til sjølve å kunne ta avgjerd om forvaltning av desse områda.
Større inngrepsfrie naturområde skal forvaltast på ein heilskapleg og planmessig måte, slik at ikkje bit-for-bit inngrep over tid gjer det umogleg å opprettholde tilstrekkeleg med inngrepsfri natur i fylket.

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 -2023, er det gitt føringer om at kommunene skal ta hensyn til viktig naturmangfold og viktige friluftslivsområder, og regjeringen har uthevet det ansvaret kommunene har for å sikre sammenhengende natur- og friluftslivsområder i fjell og utmark gjennom langsiktig forvaltning. Jmfør Nasjonale forventninger side 16 og 19.

Vi mener videre at arealendringer av et slik omfang ikke bør gjøres gjennom reguleringsplan, men gjennom kommuneplan, hvor man gjør en helhetlig vurdering av kommunens arealbruk og utreder samlede konsekvenser av alle større arealendringer i kommunen.

Alpinanlegg

Når det gjelder alpinanlegget vil søndre løype legges i felles trasé som drifts- og anleggsvei, mens det legges opp til å begrense terrengbearbeiding i nordre trasé til eventuell fjerning av stein. Vi vil påpeke at terrenget i området er relativt kupert med større tuer og fordypninger. Vi er derfor i tvil om det er mulig å bruke dette som skibakke uten mer omfattende terrengbearbeiding, og vi mener at man også her må ta høyde for at det vil bli inngrep i naturen og terrenget.

Foreslåtte løypenett for langrennsski

Det foreslås å preparere et omfattende løypenett for langrenn vestover for toppstasjonen. Løypenettet er ikke inkludert i reguleringsplanen, da man har vurdert at tilrettelegging av skiløyper ikke krever regulering. Løypene er imidlertid vist og omtalt i planbeskrivelsen.

De sør-vestre delene Sulafjellet er de mest urørte delene av fjellet, og vil være det inngrepsfrie INON-området som gjenstår dersom øvrige deler av planforslaget iverksettes. Vi mener disse områdene bør holdes frie for omfattende opparbeiding både sommer og vinterstid og at det planlagte løypenettet i dette området bør tas ut av planene.

Både når det gjelder de foreslåtte alpindefartene og langrennsløypenettet må det tas høyde for at områdene er svært vindutsatte, og vil ha en kort brukssesong. Man bør også vurdere sikkerhetsaspektene ved å tilrettelegge og tilgjengeliggjøre disse værutsatte fjellområdene.

NVE har beregnet vindstyrken til å være gjennomsnittlig 8-9 sekundmeter på topplatået på Sulafjellet. På vinterstid er målingene i regionen høyere, og man kan forvente gjennomsnittlig vindstyrke opp mot liten kuling. Dette gjør forholdene på snaufjellet svært krevende, og vil medføre at løypene lett føyker igjen.

Alternativsvurdering

I planbeskrivelsen på side 79 og utover beskrives ulike alternativer til trasé. Vi tar ikke stilling til hvilke alternativer som vil være best for sentrum og eksisterende boligbebyggelse.

Alternativene hvor man ikke legger opp til en mellomstasjon og tilrettelegging for alpine nedfarter vil imidlertid gi mindre naturinngrep og etter vår vurdering gi minst uheldige virkninger for natur og friluftsliv. Alternativene uten tilrettelegging for alpinløyper vil antakeligvis også medføre mindre press for videre utvikling og nedbygging av fjellet i framtiden.

Utredning av naturmangfold og naturressurser

Når det gjelder naturmangfold og naturtyper mener vi at kommunen og utbygger bør beregne hvor mye areal av de ulike naturtyper som foreslås omregulert og nedbygget. Jamfør regjeringens anbefaling om at kommunene benytter seg av arealregnskap i kommuneplanleggingen.

Tilsvarende bør det gjøres et arealoverslag over hvor mye av det inngrepsfrie INON-området som vil reduseres som følge av forslaget. Ideelt burde det også vært lagt fram en status for regionens øvrige INON-område.

Utredning av klimagassutslipp

Når det gjelder beregning av klimagassutslipp støtter vi kommunens egen vurdering av at beregningene også må omfatte endringer i klimagassutslipp og opptak som følger av arealbruksendringene og at man bygger ned natur, eksempelvis gjennom bruk av miljødirektoratets metode for å beregne av klimagassutslipp fra arealbeslag.

Konsekvenser for barn og unge

Når det gjelder konsekvenser for barn og unge har utreder vurdert denne som positiv, hovedsakelig med bakgrunn i foreslått parkområde og lekeplass i tilknytning til Devoldfabrikken. Det trekkes også fram at tilgjengeliggjøring av fjellet og etablering av t-trekk og alpinløyper, skiløyper og zip-line kan skape positive aktiviteter for barn og unge. Det påpekes imidlertid det kan være kostbart for småbarnsfamilier å bruke gondolen for å komme seg til fjells. Selv om tiltakene som gjennomføres i sentrum vurderes å ha positive konsekvenser for barn og unge, stiller vi spørsmål ved om det er riktig å si at planen samlet sett har positive konsekvenser for barn og unge. Sulafjellet er det eneste området i kommunen og den nærmeste regionen hvor man i dag kan oppleve større sammenhengende naturområder som er relativt upåvirket av menneskelige inngrep. At barn og unge og framtidige generasjoner mister denne muligheten, mener vi er en klar negativ konsekvens.

Med vennlig hilsen

Dag Terje Klarp Solvang
Generalsekretær
Den Norske Turistforening

Maylinn Stomperud
Fagsjef Naturforvaltning
Den Norske Turistforening

Jørn Håskjold
Styreleder DNT Sunnmøre

Åsmund Steen
Naturforvaltning
DNT Sunnmøre

elektronisk godkjent underskrift

Kopi:

Statsforvalteren i Møre og Romsdal
sfmrpost@statsforvalteren.no

Møre og Romsdal fylkeskommune
post@mrfylke.no